

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 242/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål omförsörjningsberedskap

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 242/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Minna Reijonen /sannf.:

Hur ämnar regeringen säkerställa Finlands säkerhetsupplag i fråga om mat och andra förnödenheter och kommer man att öka antalet upplag?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Lagen om trygghet av försörjningsberedskapen (1390/1992) definierar ekonomiska funktioner som är behövliga i undantagsförhållanden och nödvändiga med tanke på försörjningsberedskapen samt system i anknytning till dem. Den grundläggande utgångspunkten för trygghet av försörjningsberedskap är att Finland har en tillräcklig beredskap att producera nyttigheter samt för att styra produktionen, utdelningen, konsumtionen och utrikeshandeln. Enligt lagen lagras i statens säkerhetsupplag råvaror och produkter som är nödvändiga för befolkningens utkomst, näringslivets verksamhet och sådan produktion som stöder försvaret samt berör Finlands internationella avtalsförpliktelser om försörjningsberedskap. Statsrådet fastställer allmänna mål för försörjningsberedskapen och kravnivån enligt dem.

I Finland tryggas försörjningsberedskapen på många olika sätt. Grunden för försörjningsberedskapen skapas genom en allmän ekonomi- och näringspolitik som säkerställer nationalekonomins konkurrenskraft och därmed tillgången till funktioner, ekonomiska resurser och kompetens som behövs för att upprätthålla försörjningsberedskapen.

Traditionellt har försörjningsberedskapen också inneburit säkerställande av tillgång till material. Syftet med upplagring av produkter och material som är nödvändiga för samhällets verksamhet är att utgöra en buffert vid störningssituationer och lindra de konsekvenser som störningen orsakar. Upplagringen genomförs i form av säkerhetsupplag, obligatoriska upplag och skyddsupplag.

I Finland säkerhetslagras bland annat importbränslen, spannmål, sjukhusutrustning, läkemedel, kemikalier och kritiska importråvaror. Till obligatorisk upplagring hör råolja, oljeprodukter, stenkol, läkemedel och läkemedelssubstanser samt produkter och material som är kritiska för skyddsupplagring. Statsråd fastställde i sitt beslut 5.12.2018 mål med försörjningsberedskapen (1048/2018). I beslutet i fråga ändrades inte upplagringens nivåer eller mängder.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 242/2020 rd

Endast en del av beredskapen kan skötas genom upplagring. I många verksamhetsområden som är viktiga för samhällets funktion har det antagits lagstiftning som förutsätter av aktörer förmågan att vid störningar trygga processer som är nödvändiga för verksamhetens kontinuitet. Även företagens frivilliga och självständiga beredskap för att trygga kontinuiteten för sin verksamhet främjar hela samhällets förmåga att handla vid störningar och undantagsförhållanden.

Livsmedelsförsörjningen har klassificerats som en väsentlig funktion i samhället och dess verksamhetsförutsättningar tryggas i alla förhållanden. I Finland utgår livsmedelsförsörjningen från inhemskt jordbruk och livsmedelsindustri samt en effektiv livsmedelsutdelning och handel. Finlands självförsörjningsgrad i fråga om livsmedel är cirka 80 procent, så endast en femtedel av de livsmedel som äts i Finland importeras från utlandet. Situationen underlättas dessutom av att huvuddelen av de livsmedel som importeras till Finland inte är nödvändiga med tanke på försörjningsberedskapen. Graden av inhemskhet är som högst i fråga om ägg, mjölk, fjäderfäkött, griskött, nötkött och brödspannmål. I Finland ligger livsmedelstryggheten på god nivå.

Jordbruksproduktionen är beroende av produktionsinsatser som importeras från utlandet. De mest kritiska av dessa är olja och gödsel. I fråga om den begynnande vegetationsperioden är emellertid tillgången till insatser tryggad. Av insatser är till exempel gödsel och växtskyddsmedel redan huvudsakligen på lantgårdar, i upplag i Finland eller på väg till Finland. Det kan uppstå problem om coronakrisen varar ända till den följande vegetationsperioden eller om man inte får säsongsarbetskraft i tillräckligt god tid och i tillräckliga volymer för att inleda förberedande arbete inför vegetationsperioden.

För olika störningar och undantagsförhållanden lagras bland annat spannmål och vissa produktionsinsatser inom jordbruket. Därmed säkerställs primärproduktionens kontinuitet. Försörjningsberedskapsåtgärderna gäller inte livsmedlen i sig, det finns inga säkerhetsupplag för dem.

Under coronakrisen har det funnits tillräckligt med livsmedel åt alla, även om medborgarnas hamstring i början av krisen orsakade tillfällig brist av dagligvaror. Livsmedelsproduktionen, inklusive primärproduktionen, samt dagligvaruförsörjningen har mestadels fungerat som vanligt. Hela verksamhetskedjans förmåga att reagera på störningar i brett samarbete med staten och näringslivets aktörer är för närvarande bra i Finland.

Till försörjningsberedskapsorganisationens livsmedelsförsörjningssektor hör tre pooler som är verksamma i samband med Försörjningsberedskapscentralen. Dessa pooler gäller primärproduktion, livsmedelsindustrin samt handel och utdelning. Syftet med poolerna är att tillsammans med företag inom området följa upp, planera och förbereda utvecklingen av försörjningsberedskapen i den egna sektorn samt att skapa en situationsbild över försörjningsberedskapen. För närvarande verkar dessa pooler effektiviserat i samarbete med företag inom näringslivet och tar dagligen fram en situationsbild åt myndigheter.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 242/2020 rd

Helsingfors 17.4.2020

Arbetsminister Tuula Haatainen